

МІГРАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ І ЇХ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Динамізм розвитку сучасного глобалізованого світу охоплює різні сторони взаємовідносин між країнами у всіх його сегментах. Стосується це транскордонного руху як матеріальних цінностей, сировинних і енергетичних ресурсів та капіталів, так і масштабних переміщень населення між країнами та континентами. Аналіз сучасної системи міжнародної міграції та даних ООН [1, 2] свідчить про доповнення трудової, навчальної і наукової міграції переміщенням населення під впливом факторів гуманітарної, соціальної і політичної нестабільності, а також локальних збройних конфліктів. Особливо яскраво це проявилось в ході трагічних подій в Україні, які розпочались в кінці лютого 2022 р. В їх ході чимало українських громадян стали вимушеними мігрантами, а одним із основних напрямків такої міграції стали країни Європейського Союзу.

Крім того, в останнє десятиліття міграційні процеси набули великих масштабів, що сформувало основу одного з головних викликів сучасності для значного числа як розвинених держав, так і міжнародних організацій та регіональних об'єднань. Звідси загострилась і актуалізувалась необхідність посилення ролі держав і регіональних об'єднань, першість з яких однозначно належить Євросоюзу, у регулюванні проблем міграційних процесів і проведення ефективної міграційної політики.

В країнах ЄС основою нормативно-правового регулювання міграції і міграційних процесів є Договір про функціонування Європейського Союзу (консолідована версія) із змінами і доповненнями, внесеними у м. Лісабоні 13.12.2007 р., який вступив в силу 1.12.2009 р. [3]. Даний правовий акт у питаннях взаємовідносин країн ЄС всередині формування та з третіми країнами в сегменті міграції визначає правові умови, по-перше, вільного переміщення людей в межах Євросоюзу (частина III розділ IV глава 1), по-друге, засади політики прикордонного контролю, притулку та імміграції (частина III розділ V глава 2). В питаннях внутрішньої міграції гарантується свобода пересування, відсутність будь-якої дискримінації за ознакою приналежності (ст. 45), а рішення Європейського парламенту та Ради Європи з даних питань

приймаються відповідно до законодавчої процедури і після консультацій з соціально-економічним комітетом у формі директив або постанов (ст. 46).

Для забезпечення контролю та ефективного нагляду при перетині зовнішніх кордонів і поступового впровадження інтегрованої системи управління ними Європарламент та Рада повинні вживати заходи щодо провадження ефективної політики у сфері віз та інших документів для короткострокового перебування, умов вільного пересування громадян третіх країн, використання засобів щодо поступового впровадження інтегрованої системи управління зовнішніми кордонами (ст. 77). Відповідно до Договору про функціонування Євросоюзу зобов'язаний розробляти спільну політику в сфері притулку для біженців, додаткового та тимчасового захисту, спрямованого на надання відповідного статусу кожному громадянину третьої держави, який потребує міжнародного захисту, і орієнтованого на дотримання правил non-refoulement. Ця політика повинна відповідати Женевській конвенції від 28.08.1951 р. і протоколу від 31.01.1967 р. Про статус біженців та іншим відповідним договорам (ст.78). Даною статтею передбачено також, що у випадку коли одна або декілька держав опиняться в надзвичайній ситуації з раптовим припливом громадян третіх країн, Рада за поданням Комісії може вжити тимчасових заходів на користь зацікавленої держави або групи держав-членів ЄС.

Одним із викликів сучасності в сфері міграції є незаконна імміграція, а також непоодинокі факти торгівлі людьми. В зв'язку з цим відповідно до ст. 78 Договору про функціонування Євросоюзу розробляє і реалізує спільну імміграційну політику, спрямовану на забезпечення, на кожному етапі, ефективне управління міграційними потоками, справедливе поводження з громадянами третіх держав, які перебувають на законних підставах у державах-членах, а також розробляє та реалізує заходи щодо запобігання незаконній імміграції і торгівлі людьми в контексті посилення боротьби з цими явищами.

Необхідно звернути увагу на принциповий момент, визначений Договором про функціонування ЄС, зміст якого тому, що всі складові міграційної політики Євросоюзу запроваджуються в дію на принципі солідарності та справедливого розподілу відповідальності між державами-членами, в тому числі і у фінансовій площині (ст. 80). Акти ЄС, що приймаються на цій основі, повинні містити в кожному необхідному випадку відповідні заходи щодо застосування даної вимоги.

До нормативних документів, які централізовано регулюють виникаючі виклики у сфері міграції, відносяться Постанова 2019/817 Європарламенту та Ради від 20.05.2019 р. «Про створення основи для взаємодії інформаційних систем ЄС у сфері кордонів і віз та по внесення змін до правил ЄС» [4] і Постанова 2019/818 Європарламенту і Ради від 20.05.2019 р. «Про створення

основи для взаємодії між інформаційними системами ЄС (поліцейське та судове співробітництво, притулок та міграція) і Про внесення змін до правил ЄС» [5].

Особливістю реагування в ЄС на сучасні виклики міграційних процесів є необхідність забезпечення доступу особам, які уникають переслідування і шукають міжнародного захисту, до справедливих і ефективних процедур притулку та надання єдиних гарантій. На цій основі була прийнята Директива Ради 2005/85/ЄС від 1.12.2005 р. «Про встановлення мінімальних стандартів для процедур надання та скасування статусу біженця у державах членах» [6], в якій визначені правила щодо зазначеного процесу. Проте ця директива певний час представляла найменший «спільний знаменник» для держав-членів, оскільки запроваджені нею правила були занадто прозорими, а відступи дозволяли державам-членам ЄС керуватись своїм внутрішнім законодавством, навіть коли це не відповідало основним узгодженим стандартам. З метою удосконалення розглядуваних механізмів та ефективного реагування на нові міграційні виклики прийнята нова Директива Європарламенту та Ради 2013/32/ЄС від 26.06.2013 р. «Про спільні процедури надання та скасування міжнародного захисту», яка набрала чинності з 21.07.2015 р. [7]. Новим нормативним документом встановлена узгоджена система, що забезпечує прийняття рішень про надання притулку більш ефективно і справедливо з дотриманням загального високого стандарту процедури.

Слід зазначити також, що зважаючи на фактор демографії, сучасні міграційні процеси і новітні виклики у сфері міжнародної міграції, нормативно-правові механізми в країнах ЄС формують такі засади міграційної політики, які створювали б умови для забезпечення прибуття в Євросоюз мігрантів з високою чи рідкісною кваліфікацією щоб заповнити та зменшити дефіцит людських ресурсів в сегментах економіки з високим попитом на кваліфікацію.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Migrationsdatenportal. Das große Ganze Welt. URL: https://migrationdataportal.org/de/data?i=stock_abs_&t [in German] (дата звернення: 28.03.2022)
2. Фліссак К.А. Польська міграційна політика в рамках права ЄС. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 4. С.74-80
3. Consolidated Version of the Treaty on the Functioning of the European Union. – Official Journal of the European Union 7.6.2016 C202. - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016E/TXT&from=EN>
4. Verordnung (EU) 2019/817 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 20. Mai 2019 zur Errichtung eines Rahmens für die Interoperabilität zwischen EU-

Informationssystemen in den Bereichen Grenzen und Visa und zur Änderung der Verordnungen (EG) - 22.5.2019 L 135/1 Amtsblatt der EU L 135/27-84

5. Verordnung (EU) 2019/818 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 20. Mai 2019 zur Errichtung eines Rahmens für die Interoperabilität zwischen EU-Informationssystemen (polizeiliche und justizielle Zusammenarbeit, Asyl und Migration. - 22.5.2019 L 135/1 Amtsblatt der Europäischen Union L 135/85-135

6. Council directive 2005/85 / EC of 1 December 2005 on the establishment of minimum standards on procedures for granting and withdrawing refugee status in member states. - Wspólny europejski system azylowy. - Unia Europejska, 2014.

7. Directive 2013/32 / EU of the European Parliament and of the council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast version) (applicable from 21 July 2015). - Wspólny europejski system azylowy. – Unia Europejska, 2014.

УДК 327.019.51:32-027.22«21»

Чекригіна Я. С.

*магістрантка історичного факультету,
Тернопільський національний педагогічний
університет ім. В. Гнатюка*

ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІТИКИ «М'ЯКОЇ СИЛИ» РЕСПУБЛІКОЮ КОРЕЯ У ХХІ СТ.

Зовнішня політика завжди нерозривно пов'язана з іміджем держави на міжнародній арені. Саме завдяки позитивному баченню країни іншими суб'єктами дозволяє їй проводити ефективну внутрішню та зовнішню політику, а також – економічному зміцненню шляхом вливання іноземних інвестицій. Зі свого боку це сприяє підвищенню конкурентоспроможності держави.

У відповідності до цього виникають різні концепції здійснення зовнішньої політики. Американський політолог Джозеф Най висунув концепцію «м'якої сили» як інструменту побудови ефективної зовнішньої політики, протиставивши її «жорсткій силі» [6].

На сьогоднішній день «м'яку силу» можна трактувати як форму зовнішньополітичної стратегії, яка передбачає здатність впливати, отримувати необхідні результати у відносинах з іншими державами за рахунок привабливості власної культури, цінностей та зовнішньої політики, а не примусу, фінансових ресурсів, військової сили, загроз (як у концепції